

IX Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2021/2022

ETAP SZKOLNY

29 września 2021 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit

➤ każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Cud nad Odrą

Trudno sobie wyobrazić, jak wyglądałaby odrodzona Polska, gdyby nie było w niej Śląska.

Górny Śląsk był prastarą polską krainą, która odłączyła się od ojczyzny w XIV wieku. Choć później zaczęli tu dominować Niemcy, ludność polska przez cały czas zachowywała swój język i obrzędy. Dopiero jednak w XIX wieku zbudziła się w niej świadomość narodowa. Równocześnie na Śląsku rozwijało się prężnie górnictwo i hutnictwo, dlatego też po I wojnie światowej na przyłączeniu tego regionu zależało zarówno państwu niemieckiemu, jak i polskiemu. O losie Śląska miał rozstrzygnąć zarządzony na mocy traktatu wersalskiego plebiscyt. Zanim doszło do głosowania, za oręż w 1919 i 1920 roku chwycili Polacy, próbując się przeciwstawić srożącym się niemieckim represjom. Plebiscyt przeprowadzono w 1921 r. pod zwierzchnictwem międzynarodowej komisji. Większość Ślązaków opowiedziała się za Niemcami, ale w wielu powiatach zwyciężyli Polacy. Gdy już zamierzano niekorzystnie dla nas podzielić Śląsk, Wojciech Korfanty zdecydował o wybuchu trzeciego z kolei powstania. Ten rozważny przywódca uznał, że Polacy muszą zbrojnie zademonstrować swoje prawa do śląskiej ziemi. Symbolem bohaterstwa powstańców stał się bój o Górę Świętej Anny.

Dzięki temu zrywowi Rada Ambasadorów zdecydowała ostatecznie, że najbardziej uprzemysłowiona część Górnego Śląska znajdzie się w granicach Rzeczypospolitej. Korfanty tak podsumował zwycięstwo: „Cud nad Wisłą uratował Polskę od zguby, cud nad Odrą dał Polsce Śląsk”.